

SOBRE L'EPITELI-SARCOMA EXPERIMENTAL

per

R. ROCA DE VINYALS

Entre les diferents formes de càncer experimental del quitrà que s'obtenen fàcilment en la rata blanca, n'hi ha una que la majoria dels investigadors han anomenat epiteli-sarcoma i que serà l'objecte d'estudi d'aquesta comunicació, a propòsit d'un cas observat.

És una forma neoplàssica que s'obté amb escassa freqüència; entre uns setze animals amb càncer de quitrà l'hem vist una sola vegada.

Deixant de banda les diferents teories emeses per a explicar l'origen dels epiteli-sarcomes, hem de manifestar nosaltres que amb el nom d'epiteli-sarcoma acceptem solament, com és lògic, els tumors mixtos on hi ha a la vegada els dos teixits neoplàssics : epitelial i connectiu, i separem d'aquest concepte aquelles formes que solament per l'aspecte cel·lular i per la seva arquitectura s'han englobat en aquest grup sense que s'hagin trobat proves evidents per a afirmar la seva naturalesa mixta.

El cas per nosaltres observat, ja en les seves primeres manifestacions se separà de l'evolució corrent dels epiteliomes de quitrà, perquè començà amb una petita

erosió que tardà a manifestar els primers senyals de degeneració maligna. Als cinc mesos d'haver començat les pinzellacions, l'animal va morir, presentant una grossa tumoració d'1'5 cm. de diàmetre, situada en la part mitjana del tronc i no adherida als plans profunds. Ganglis inguinals i axil·lars hipertrofiats. Melsa grossa. Fetge amb degeneració greixosa. Pulmó amb dos nòduls petits blanquinosos, que interpretarem com a metàstasi.

Examen microscòpic. — La primera impressió que tinguérem de l'estudi de la neoplàsia és la de tractar-se d'un sarcoma fuso-cel·lular, però ben aviat ens cridà l'atenció l'existència de petites formacions a manera de glòbuls cornis i d'elements francament epitelials en plena zona sarcomatosa.

Això ens portà a l'estudi detallat d'aquesta neoplàsia amb les tècniques de Del Rio-Hortega, per a la coloració de les epiteli-fibril·les i per a la coloració de la colàgena, que permeten un estudi complet de la fisiologia i morfologia cel·lular.

Amb aquestes tècniques hem obtingut preparacions en les quals es demostren en algunes cèl·lules gran quantitat d'epiteli-fibril·les (elements inocítics); en altres solament trobarem epiteli-fibril·les en nombre escàs (elements oligoinocítics) i en altres grups cel·lulars la presència d'epiteli-fibril·les és tan escassa (elements aninocítics), que són el lloc on es presenta el dubte d'una associació connectiva. Però també podem demostrar que aquests elements no són connectius, per dues raons: primera, perquè entre aquestes cèl·lules de morfologia idèntica es troben de tant en tant algunes cèl·lules amb epiteli-fibril·les; i segona, per la falta, entre aquests elements, de reticle connectiu, que hi trobaríem en el cas de tractar-se de cèl·lules sarcomatoses, emprant les tècniques de Del Rio-Hortega.

En el pulmó i en els ganglis es troben metàstasis neoplàsiques del mateix tipus. En aquests fragments, per la petitesa del material, no ha estat possible de fer coloracions específiques.

CONCLUSIONS

1.ª Confirmem l'existència, enfront a les formes corrents d'epitelioma del quitrà, de les formes conegudes amb el nom d'epiteli-sarcoma.

2.ª Que aquestes formes, segons demostrem amb la impregnació de les epiteli-fibril·les, són en realitat epiteliomes baso-cel·lulars, fuso-cel·lulars i oligoinocítics.

3.ª Sense negar l'existència de les formes mixtes epiteli-connectives, és necessari, per a acceptar-les com a tals, el control de les tècniques específiques (epiteli-fibril·les i reticle connectiu).

*Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau.
Servei del Càncer*